

govor odnosi prema govoru Usore uopće i da li između ekavskog Maglaja i ekavskog Tešnja ima naselja s istom osobinom”. Kaže kako se uvjerio “da muslimani u naseljima između Tešnja i Maglaja govore uobičajeni jekavski tip govora tih krajeva”, te da su i pravoslavci jekavci. Ustanovio je da se tešanjski govor razlikuje od govora okolnih muslimana samo po refleksu *jata* u dugom slogu, a “inače nosi sve karakteristike bosanskih govora”. Brabec potom zaključuje “da su Tešnjaci starosjedioci kod kojih se izgovor *jata* razvio nešto drukčije nego kod ostalih žitelja onoga kraja”. Dalje navodi da se “u popis ekavskih mjesta u Bosni može (se) unijeti i selo Rajševo”, gdje je od starosjedilaca čuo isti izgovor kakav je u Tešnju. Na kraju Brabec iznosi i nešto što može biti zanimljivo za analizu hipoteza o postanku tešanjsko-maglajskoga govora: “Za povezanost Rajševa i Tešnja značajna je tradicija, da je Rajševo naselilo Tešanj” (1959:422).

2.2.4. Od izvornih dijalektoloških radova u kojima se opisuju govori područja koja su uz tešanjsko-maglajski kraj treba spomenuti Brabecovu disertaciju *Govor Tuzle i okolice*. Pošto je Brabec područje svoga istraživanja ograničio na “oblast koja se stere od Drine do Bosne i od Save do Krivaje” (1955:1), i Maglaj je uvrstio u punktove u kojima je sakupljao građu za svoj rad (1955:7; 1957-58:46).

Pozivajući se na Rešetareva bilježenja ekavizama, on napominje da su ekavizmi i danas živi i navodi nekoliko primjera: *ne bojim se deta, mleko, delo, seno, na premer* (sic!), *preko reke, prelaz, sneg, snegovi, donet, nesam bio preko*, a uz to napominje da je čuo da te pojave ima među muslimanima i u Tešnju (1955:14).

2.2.5. Neke osobine ekavsko-jekavskih govora tešanjsko-maglajskoga kraja daju se u Brozovićevoj studiji o ijekavskošćakavskom dijalektu (Brozović 1966), kojemu prema svojim osobinama i pripadaju, izuzme li se, naravno, specifičnost u zamjeni *jata*.¹⁰ Osim razmatranja nekih strukturalnih odlika kojima se ovi govori uklapaju u ijekavskošćakavsku zonu, ni u tome radu nije moglo biti posvećeno više pažnje ekavsko-jekavskim govorima tešanjsko-maglajskoga kraja.

2.2.6. Veći broj primjera iz govora tešanjsko-maglajskoga kraja, uz osvrt na karakteristične jezičke crte, ali u sklopu razmatranja govornih osobina na širokom prostoru, objavljeni su u petoj knjizi *Bosanskohercegovačkog dijalektološkog zbornika*.¹¹ Primjeri u radovima su iz građe Instituta za jezik u Sarajevu, koja je sakupljena u sklopu projekta *Bosanskohercegovački dijalekatski kompleks – sinhronijska deskripcija i odnos prema savremenom standardnom jeziku*.

S obzirom na to da je cilj radova objavljenih u tome zborniku bio da se predstavi govorna slika jednog prostranog područja, ekavsko-jekavskim govorima tešanjsko-maglajskoga kraja nije ni moglo biti posvećeno više prostora.

2.2.7. Na ekavsko-jekavski tešanjsko-maglajski govor kratko se osvrće i Dževad Jahić u knjigama *Jezik bosanskih Muslimana* i *Bosanski jezik u 100 pitanja i 100 odgovora*. U prvoj knjizi, u sklopu studije *O narodnom i književnom jeziku bosanskih Muslimana (kratak sintetski pregled)*, on ekavizam tešanjsko-maglajskoga govora navodi kao jednu od odlika govora bosanskih Muslimana (Jahić 1991:14).¹² I u drugoj knjizi, također, o

¹⁰ Brozović smatra da su ekavsko-jekavski govori tešanjsko-maglajskoga kraja oaza unutar govora “koji je najbolje nazvati usorskim” i koji “predstavlja po dosad poznatim osobinama stanovit prijelaz između ijekavskih i ikavskih šćakavskih govora, vjerovatno prijelaz organskog karaktera” (Brozović 1966:166).

¹¹ Vujičić 1985; Brozović 1985; Peco 1985; Baotić 1985.

¹² Isto i u: Jahić 1999a:16.